

AJUSTAMENT FASE II
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 20 de Desembre de 2011)

La política catalana a 2011 ha estat dominat per les retallades de despesa pública, que havien esdevingut urgents atès el gran desequilibri dels comptes autonòmics a 2010. L'urgent no és amic de lo bo, i les retallades no s'han fet sempre amb la finesa que hauria estat desitjable; clar que massa finesa hauria impedit ajustar. I quan semblava possible acabar l'any amb el dèficit previst, el sorprenent ensurt dels 759 milions que no arriben (arribaran mai?) ha introduït una enorme distorsió. I ha confirmat que qui mana fa el que vol, sobre tot amb els que manen menys.

A 2012 continuarà l'ajust (en alguns llocs haurà de començar). Aviat sabrem el detall definitiu de reducció de despeses -centrades en funció pública- i d'augment d'ingressos -amb taxes d'usuaris i recuperació transitòria de l'impost del patrimoni-. Lo rellevant és que ja s'ha incorporat en l'ajust la dimensió dels ingressos. Caldrà aprofundir en els propers anys, però no es pot esperar massa de l'autonomia tributària dels governs autonòmics, tret dels forals. Les competències regionals són marginals pel que fa als grans impostos generals -IRPF, IVA i Societats-, imprescindibles en qualsevol estratègia de política fiscal. La potestat tributària de les institucions catalanes es limita a la part de rendes del treball de l'IRPF, i el marge ja és ben limitat: el tram català de l'IRPF té els tipus marginals més alts d'Espanya. Alguns impostos sobre els que existeix molta competència, com el de successions, tenen efectes importants en termes d'equitat i de valors, però no tenen la rellevància quantitativa dels grans impostos generals.

Això obliga a girar vista a la política tributària central, de la que s'esperen notícies dràstiques en el futur immediat, pot ser en el debat d'investidura del nou president del Govern, en curs quan acabo aquest article. A part de les urgències del moment, s'haurà de discutir a fons sobre canvis necessaris en la fiscalitat espanyola. Alguns són prioritaris, començant per la rebaixa de contribucions socials, que són un impost al treball i perjudiquen la competitivitat dels nostres productes. Per reduir contribucions sense perjudicar les prestacions contributives s'ha de compensar amb assignació de nous ingressos tributaris, que podrien procedir d'augment de l'IVA, de les rendes del capital en l'IRPF, i també dels tipus aplicats a la base imposable de l'IRPF. I buscar vies per reduir les fórmules que permeten eludir impostos i intensificar la lluita contra el frau fiscal. Perquè no només amb retallades es poden quadrar els comptes. Ah! I com no es creix només amb austeritat, cal reiterar -una altra vegada- que es necessiten reformes estructurals per estimular la productivitat. També per estabilitzar el sistema financer. Per cert, la lectura de *La Torre de la Arrogancia*, dels professors Xosé Carlos Arias i Antón Costas, els hi pot donar una excel·lent visió sobre com procedir en aquest darrer àmbit, tan sinuós.